

Lubānas novada pašvaldība
LUBĀNAS NOVADA BĀRIŅTIESA

Pašvaldības nodokļu maksātāja reģ. Nr. 90000054159, Tilta iela 11, Lubāna, Lubānas novads, LV 4830
Tālrunis: 64820920; mob. 25623047, fakss: 64894171, e-pasts: barintiesa@lubana.lv

Lubānā

14.01.2016. Nr. 1. 14/14

Lubānas novada pašvaldībai

Par 2015. gada Lubānas novada bāriņtiesas darba pārskatu

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5. panta ceturto daļu bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz attiecīgās pašvaldības domei pārskatu par savu darbību.

**Lubānas novada bāriņtiesas
PĀRSKATS PAR DARBU 2015. GADĀ**

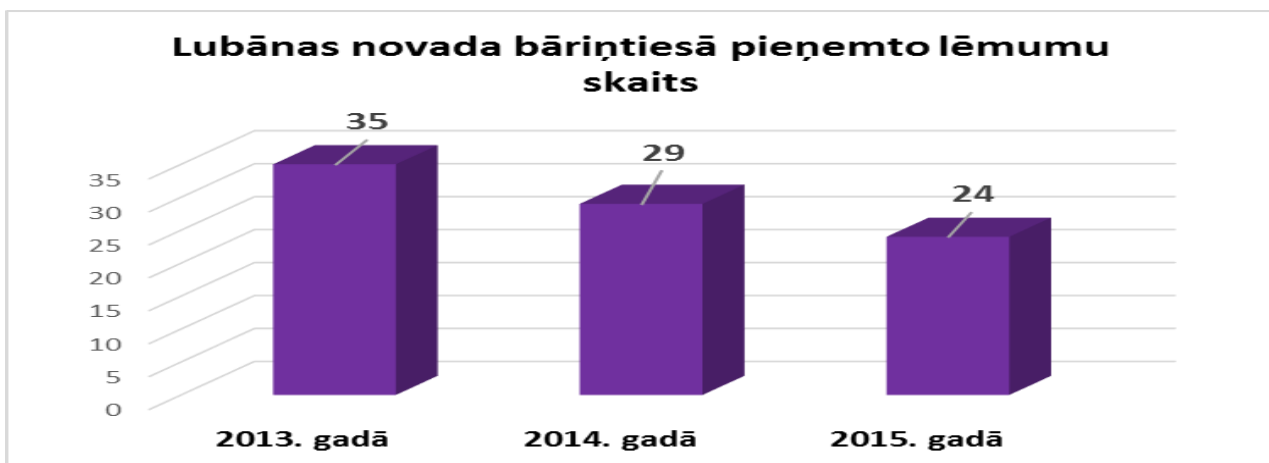
Lubānas novada bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa) darbojas saskaņā ar Lubānas novada pašvaldības 2007. gada 21. novembrī apstiprināto nolikumu un pamatojoties uz Bāriņtiesu likumu, prioritāri nodrošinot bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Finanšu līdzekļus bāriņtiesas darbībai piešķir pašvaldības dome.

Bāriņtiesa lietas izskata bāriņtiesas sēdēs un koleģiāli pieņem lēmumus. Atsevišķos gadījumos, ja bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, bāriņtiesas priekšsēdētājs vai bāriņtiesas loceklis pieņem vienpersonisku lēmumu par bērna izņemšanu no ģimenes.

2015. gadā pieņemtie lēmumi

Pieņemto lēmumu skaits	24
<i>no tiem:</i>	
Bērnu aizgādības tiesību pārtraukšana un atjaunošana	6
<i>no tiem:</i>	
<i>Pārtraukt aizgādības tiesības</i>	3
<i>Neatjaunot aizgādības tiesības pēc vienpersoniskā lēmuma</i>	1 <i>(lēmums pēc Rīgas bāriņtiesas vienpersoniska lēmuma)</i>
<i>Neatjaunot aizgādības tiesības, sniegt prasības pieteikumu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu</i>	2
Lēmumi pēc tiesas pieprasījuma (par aizgādību, dzīvesvietas noteikšanu un saskarsmi)	3
Lēmumi aizbildnības lietās	2 1 <i>(par atlaišanu no aizbildņa pienākumu pildīšanas)</i> 1 <i>(par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu)</i>

Lēmumi par bērnu ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās	3 1 (par ievietošanu uz vecāka iesnieguma pamata) 2 (par aprūpes izbeigšanu institūcijā)
Lēmumi lietās par bērnu nodošanu citas personas aprūpē Latvijā uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem	2
Aizgādība personām ar rīcības ierobežojumu un mantojumam	4 2 (par aizgādņa tiesību un pienākumu apjoma grozījumiem) 1 (par aizgādņa atlaišanu no pienākumu pildīšanas) 1 (par aizgādņa iecelšanu mantojumam)
Sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksas pārtraukšana vai atjaunošana	1
Citi	3
<i>no tiem:</i>	
Par atļauju ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā ievietotajam bērnam uzturēties pie vecākiem	1
par atļauju audžuģimenē ievietotajiem bērniem uzturēties pie radniekiem	1
par atļauju aizbildnībā esošajam bērnam ciemoties brīvdienās pie atbalsta personas	1

1.attēls. Lubānas novadā pieņemto bāriņtiesas lēmumu skaits

Pārskata gada laikā aizgādības tiesības pārtrauktas 3 vecākiem (2 tēviem un vienai mātei). Vienam vecākiem aizgādības tiesības pārtrauktas pamatojoties uz LR Civillikuma 203. panta pirmās daļas 3. punktu, kurā noteikts, ka aizgādības tiesības vecākam tiek pārtrauktas, ja bāriņtiesa atzīst, ka vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību. Diviem vecākiem aizgādības tiesības pārtrauktas, pamatojoties uz LR Civillikuma 203. panta pirmās daļas 2. punktu, kurā noteikts, ka aizgādības tiesības vecākam tiek pārtrauktas, ja bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos vecāka vainas dēļ (vecāku apzinātas rīcības vai nolaidības dēļ). Jau iepriekš pārtrauktās bērnu aizgādības tiesības ar bāriņtiesas lēmumu netika atjaunotas un tika lemts par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu 2 vecākiem. Ar tiesas spriedumu uz bāriņtiesas pieteikuma pamata atņemtas bērna aizgādības tiesības 2 mātēm un 2 tēviem.

Bērnu skaits, kuru vecākiem tika pārtrauktas aizgādības tiesības šajā gadā – 5 (no tiem 2 bērni uz aizgādības tiesību pārtraukšanas brīdi dzīvoja Lubānas novadā, 3 bērni dzīvoja citos novados).

Lietās par bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu bāriņtiesa ļoti veiksmīgi sadarbojas ar sociālo dienestu. Dienesta darbinieki piedalās dzīves apstākļu pārbaudēs un risku izvērtēšanā, sniedz atzinumus bāriņtiesas sēdēs. Papildus esošajām lietām, bāriņtiesas un sociālā dienesta redzeslokā ir vairākas ģimenes, un, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana, taču ar šīm ģimenēm tiek strādāts, par situāciju šajās ģimenēs ir informētas citas atbildīgās institūcijas (policija, izglītības iestādes, ģimenes ārsti).

Uz 2015. gada 31. decembri, juridiski brīvi, jo vecākiem ar tiesas spriedumu ir atņemtas aizgādības tiesības, ārpusģimenes aprūpē esošie, ir 8 bērni, 2 bērnu aizbildņi ir izteikuši vēlmi aizbildnībā esošos nepilngadīgos adoptēt.

Uz 2015. gada 31. decembri ārpusģimenes aprūpē atrodas 14 novada bērni, no tiem: 4 audžuģimenēs, 10 aizbildņa ģimenē.

Lubānas novadā nav nevienas audžuģimenes.

Aizbildņa pienākumus uz 2015. gada 31. decembri atbildīgi veic 9 personas (4 vecvecāki, 3 citi radnieki, 2 citas personas), 1 aizbildnis 2015. gadā atlaists no aizbildņa pienākumu pildīšanas sakarā ar aizbildnībā esošās personas pilngadību. Lubānas novadā ir 4 personas, kas veic aizbildņa pienākumus. Pārējie 5 aizbildņi ir citu novadu iedzīvotāji: Rīgas – 1, Kārsavas novada – 1, Madonas novada – 1, Olaines novada – 1, Cēsaines novada – 1.

Par 2 bērniem pieņemts lēmums ar atzinumu, ka bērnu nodošana citas personas aprūpē Latvijā atbilst bērna interesēm, jo vecāki izbrauc strādāt uz ārzemēm uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem. Uz 2015. gada 31. decembri citas personas aprūpē Latvijā uz laiku, kas ilgāks par 3 mēnešiem ir nodoti 3 bērni.

Par 1 bērnu bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu pārtraukt ģimenes valsts pabalsta un kopšanas pabalstu izmaksu vecākam un izmaksāt personām, kas faktiski audzina bērnu (otram vecākam).

Uz 2015. gada 31. decembri neviens Lubānas novada bērns neatrodas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās. Ar bāriņtiesas lēmumu 2015. gadā tika izbeigta viena bērna uzturēšanās institūcijā sakarā ar pilngadības sasniegšanu. Viens bērns 2015. gadā tika ievietots institūcijā uz laiku pamatojoties uz vecāka iesniegumu (*Bāriņtiesu likuma 37. pants nosaka, ka bāriņtiesa lemj par bērna ārpusģimenes aprūpi pēc vecāku lūguma, ja viņi slimības dēļ nevar bērnu aprūpēt. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 29. panta pirmā daļa nosaka, ka bāriņtiesa sadarbībā ar pašvaldības sociālo dienestu nodrošina bērnam ārpusģimenes aprūpi pēc vecāku lūguma, ja viņi sakarā ar ārstēšanos nespēj bērnu aprūpēt.*).

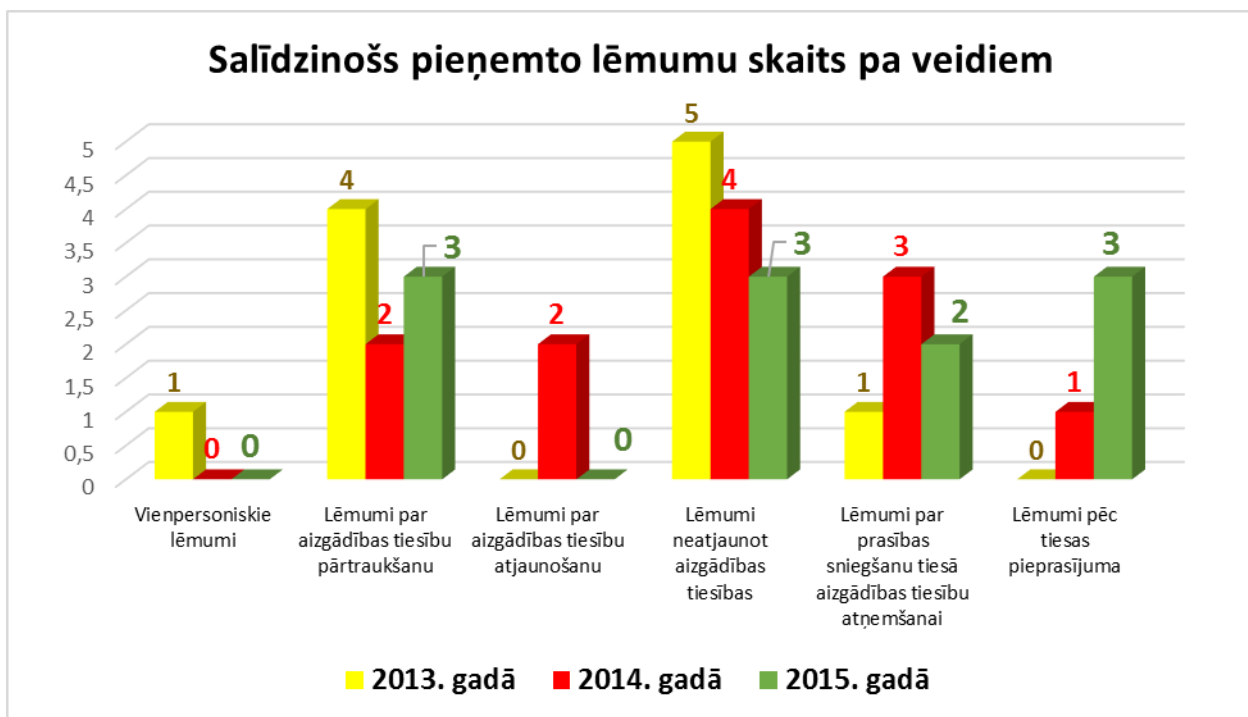
2015. gadā bāriņtiesa ir sniegusi 3 atzinumus pēc tiesas pieprasījuma bērnu pastāvīgās dzīvesvietas, aprūpes un uzraudzības tiesību noteikšanai, par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu.

Uz 2015. gada 31. decembri Lubānas novada bāriņtiesa 7 pilngadīgām personām, kam

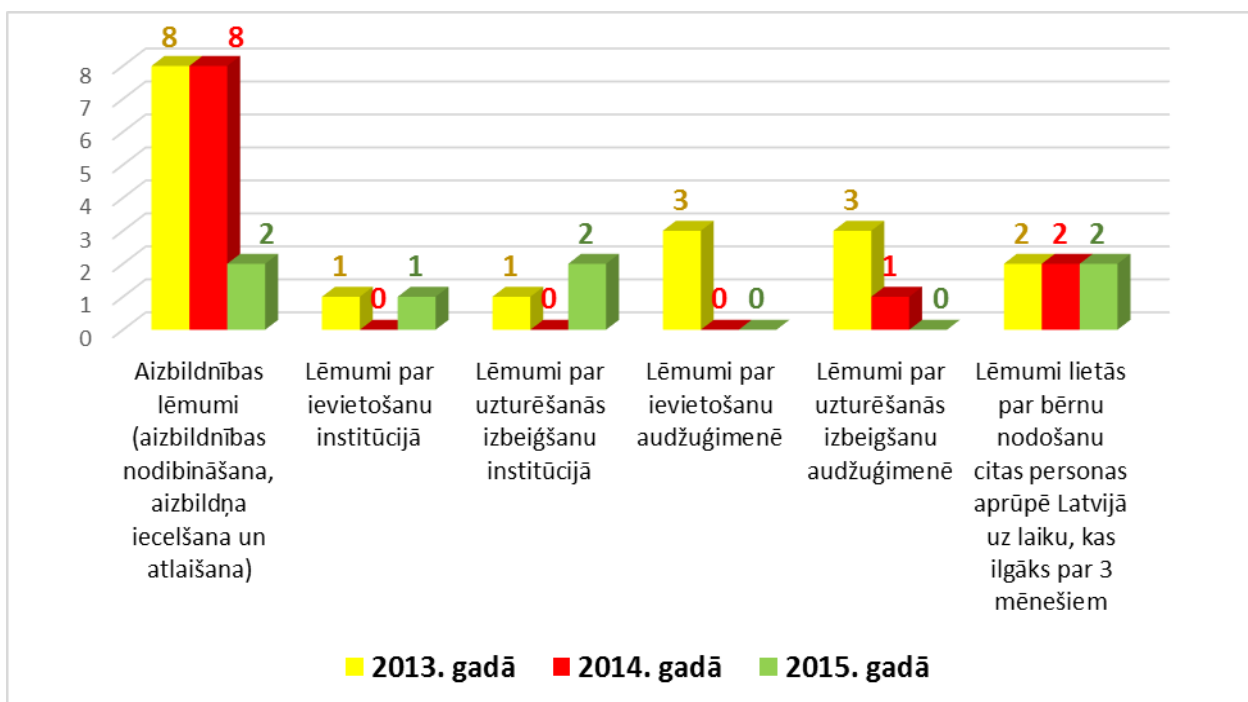
ar tiesas lēmumu noteikta, rīcībspējas ierobežojumi ir, iecēlusi aizgādņus. Bāriņtiesa pieņēmusi vienu lēmumu par aizgādņa atlaišanu no pienākumu pildīšanas sakarā ar aizgādņa veselības stāvokļa pasliktināšanos. Pieņemti 2 lēmumi par aizgādņu tiesību un pienākumu apjoma grozījumiem pēc tiesas pieprasījuma.

Pārskata gadā pieņemts 1 lēmums par aizgādņa iecelšanu mantojumam.

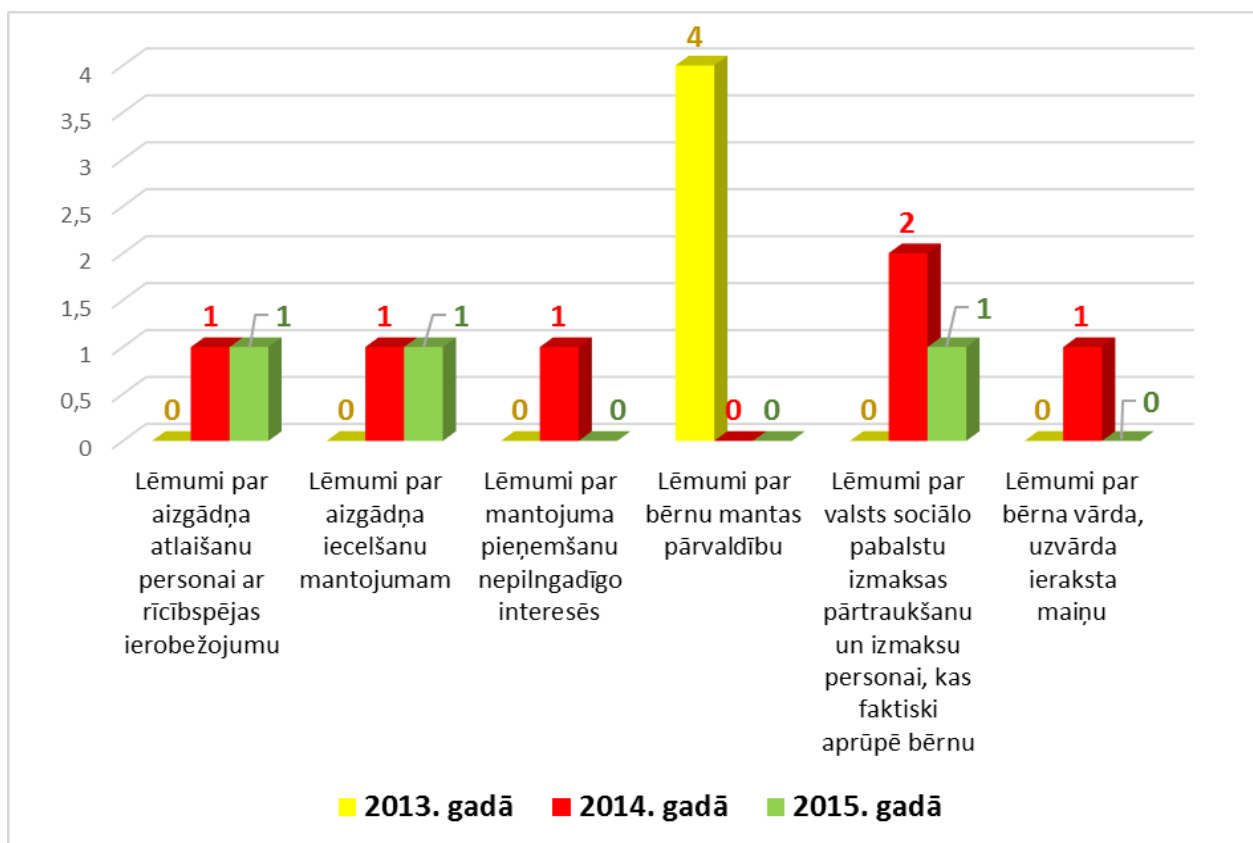
2015. gadā neviens bāriņtiesas lēmums nav pārsūdzēts administratīvajā tiesā.

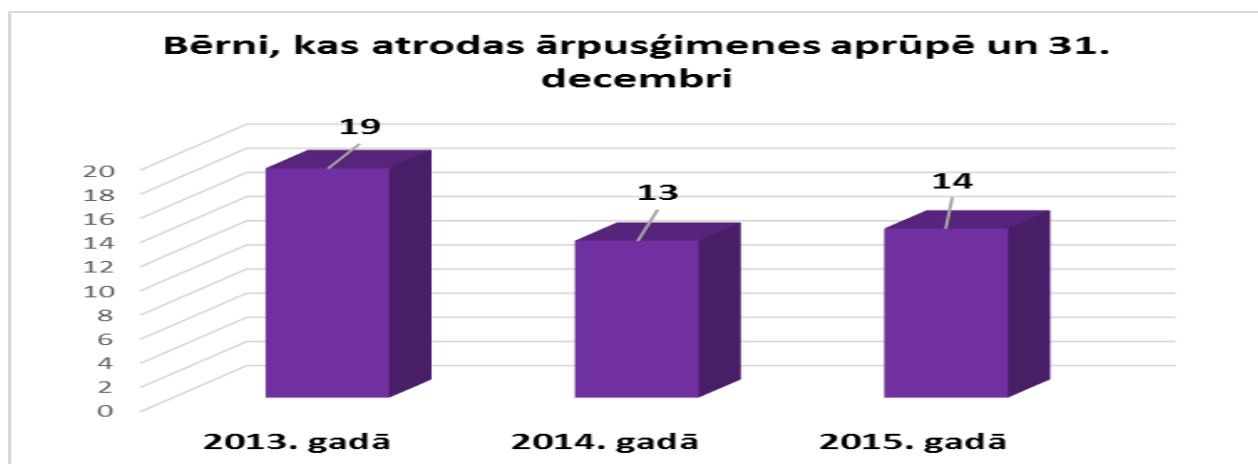
2.attēls. Salīdzinošs pieņemto lēmumu skaits pa veidiem [1]

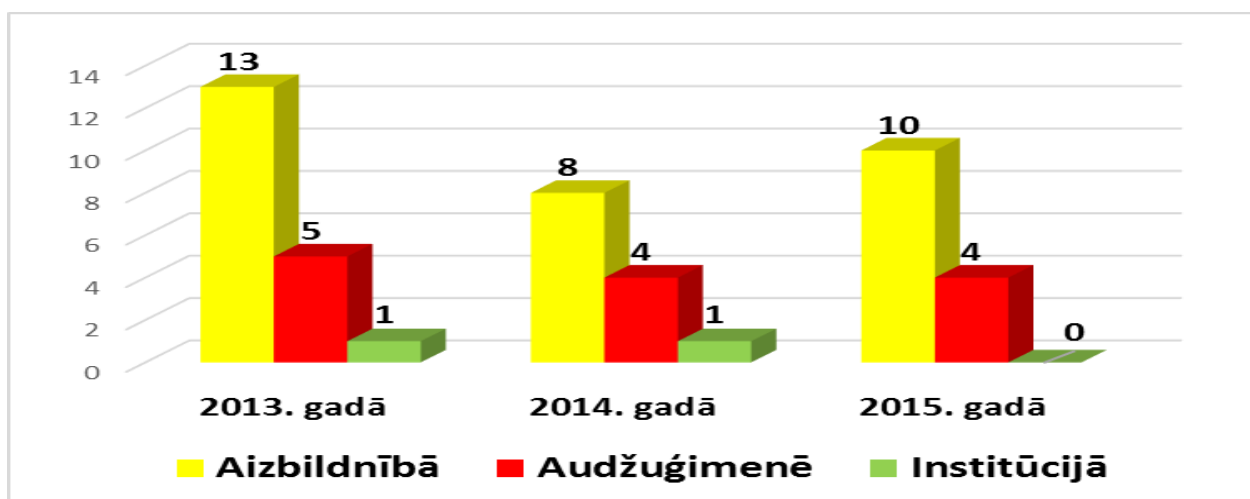
3.attēls. Salīdzinošs pieņemto lēmumu skaits pa veidiem [2]

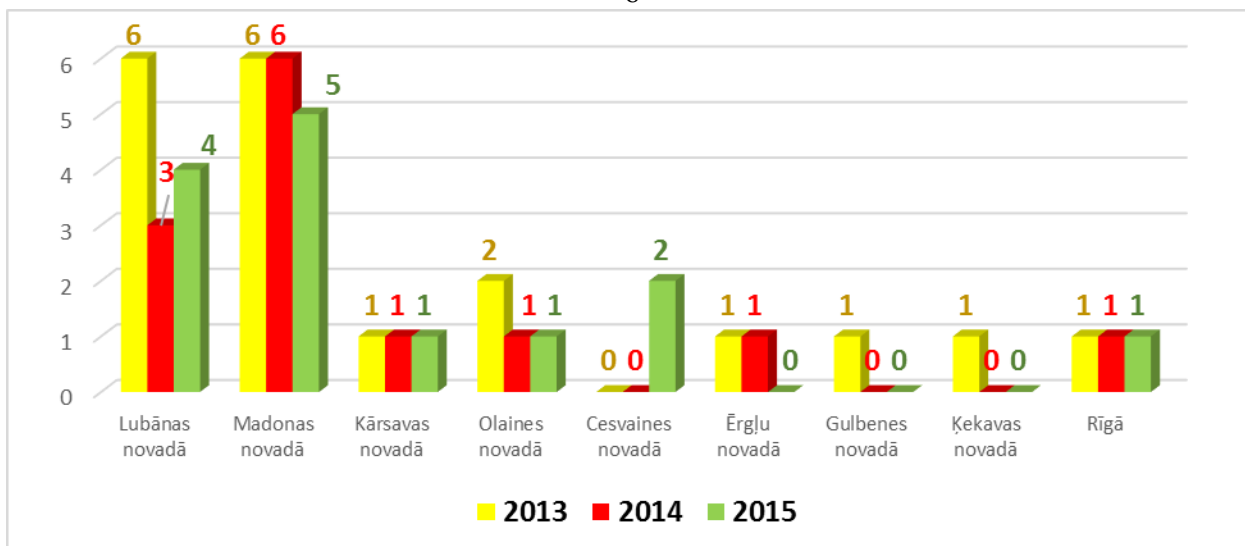
4.attēls. Salīdzinošs pieņemto lēmumu skaits pa veidiem [3]

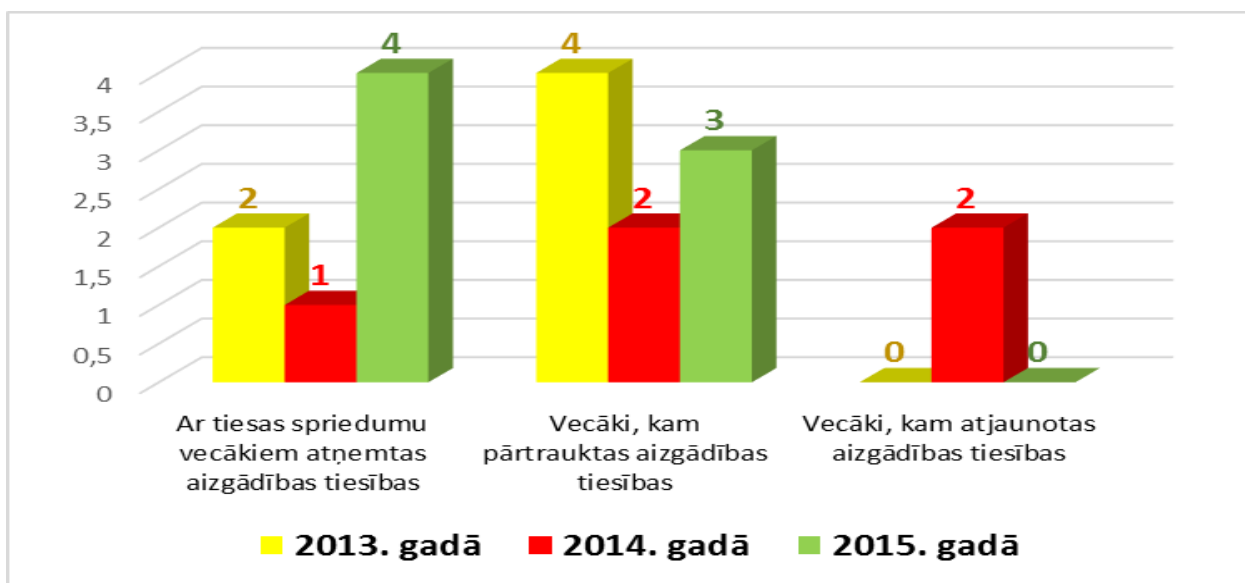
5.attēls. Bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē

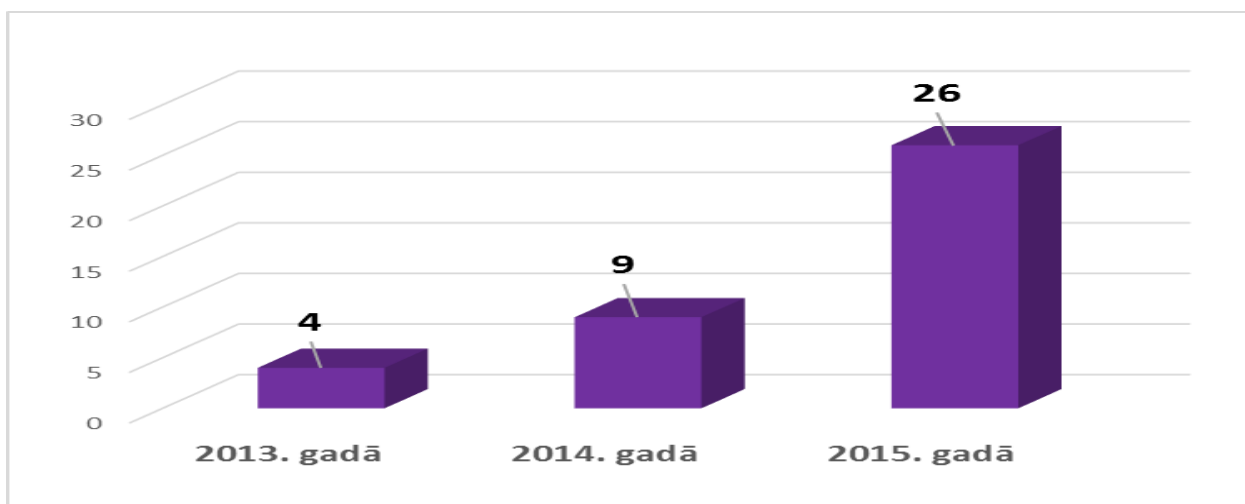
6.attēls. Salīdzinošs bērnu skaits ārpusģimenes aprūpē

7.attēls. Dzīvesvieta ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem

8.attēls. Pārtrauktas, atjaunotas un atņemtas aizgādības tiesības

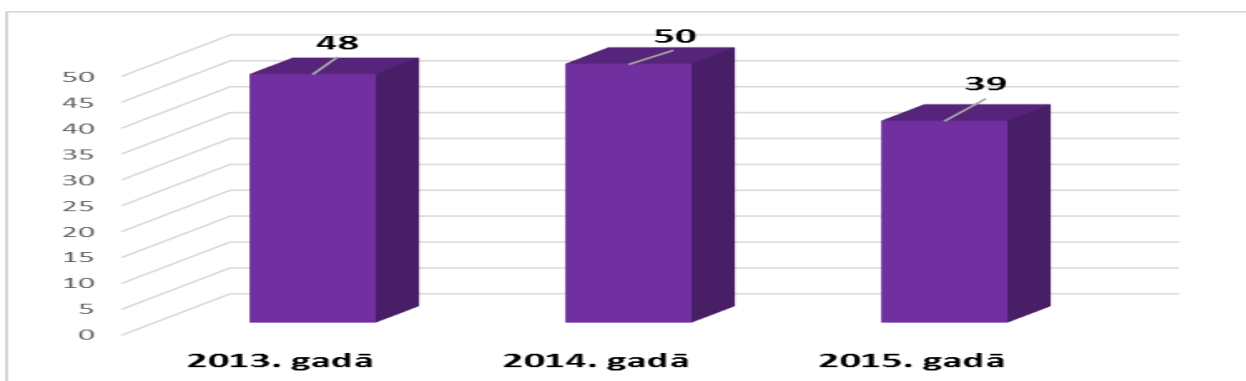

9.attēls. Piedalīšanās tiesas sēdēs rajona tiesā un apgabaltiesā

Bāriņtiesas priekšsēdētāja ir piedalījies 26 tiesas sēdēs, no tām: 5 – kā institūcija, kas sniedz atzinumu par bērna pastāvīgās dzīvesvietas, aprūpes un uzraudzības tiesību un saskarsmes tiesību izmantošanas kārtības noteikšanu (Madonas rajona tiesā – 3, Vidzemes apgabaltiesā – 2), 1 – kā trešā persona Rīgas Latgales priekšpilsētas rajona tiesā par audžuģimenē ievietotā bērna aizgādības tiesību atņemšanu tēvam, 9 – tiesā kā trešā persona par rīcībspējas ierobežojumu apjoma pārskatīšanu (1 - Gulbenes rajona tiesā, 8 – Madonas rajona tiesā), 6 – Madonas rajona tiesā kā prasītājs (par aizgādības tiesību atņemšanu), 5 – Bāriņtiesa ir piedalījies kā personas pārstāvis Madonas rajona tiesā (4) un Vidzemes apgabala tiesā (1) par piespiedu ārstēšanas līdzekļa piemērošanu kriminālsodāma nodarījuma izdarīšanā.

Bāriņtiesas lietvedībā esošo aktīvo lietu skaits uz 2016. gada 1. janvāri

KOPĀ	39
no tām 2015. gadā ierosināto lietu skaits	6
Vecāku domstarpības bērnu audzināšanas jautājumos	2
Bērna mantas pārvaldība	3
Aizgādības tiesību pārtraukšana un atjaunošana	8
Sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju izmaksa	2
Lietas par atzinumu sniegšanu tiesai	2
Adopcijas lietas	0
Aizbildnības lietas	9
Ievietošana institūcijā	0
Personu izvērtēšana atbilstībai aizbildņa pienākumu veikšanai	0
Bērnu nodošana aprūpē citai personai	2
Viesģimenes	0
Audžuģimenes un bērnu ievietošana audžuģimenēs	2
Aizgādības lietas (personām un mantojumam)	7
Bērna vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņa	1
2015. gadā slēgto lietu skaits:	19

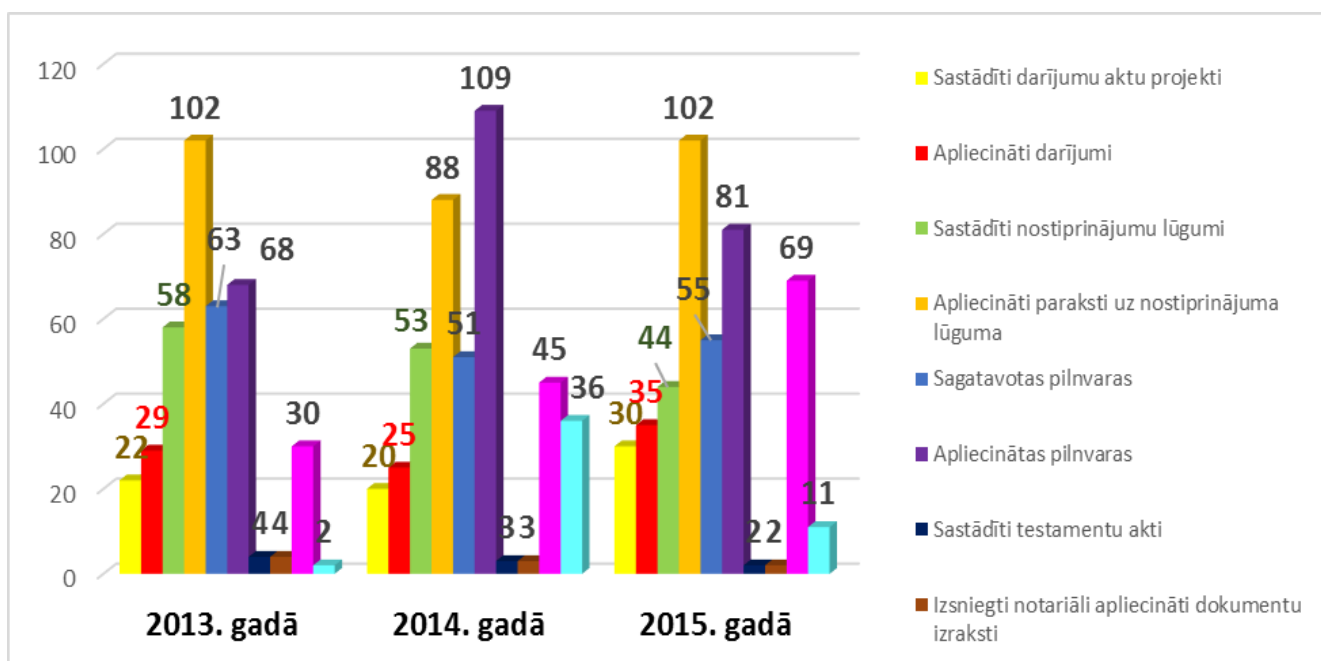

10.attēls. Salīdzinošs aktīvo lietu skaits bāriņtiesā

Dokumentu aprīte 2015. gadā

Saņemtie iesniegumi	13
Saņemtie dokumenti	163
Sarakste ar juridiskām un fiziskām personām (nosūtītie dokumenti)	254

Bāriņtiesas kompetencē 2015. gadā izpildīto apliecinājumu reģistrā izdarīti 258 ieraksti.

11.attēls. Bāriņtiesā veikto notariālo apliecinājumu skaits

Citi bāriņtiesas kompetences ietvaros izpildītie darbi 2015. gadā

Izsniegtas bāriņtiesas prasības tiesā bērnu vai personu ar ierobežotu rīcībspēju interesēs	2
Ierosināti kriminālprocesi bērnu vai personu ar ierobežotu rīcībspēju interesēs	-
Sagatavoti privātpersonu (aizgādņu) prasības pieteikumi tiesai par aizgādņi esošo personu rīcībspējas ierobežojumu apjoma pārskatīšanu	8
Sagatavoti privātpersonu prasības pieteikumi tiesai laulības šķiršanai	1
Sagatavotas privātpersonu vienošanās pie laulības šķiršanas par nepilngadīgo bērnu aizgādības realizēšanu un mantas šķirtību	1
Sagatavoti privātpersonu prasības pieteikumi tiesai uzturlīdzekļu piedziņai	6
Sagatavoti privātpersonu prasības pieteikumi tiesai paternitātes noteikšanai vai apstrīdēšanai	-
Sagatavoti privātpersonu iesniegumi tiesu izpildītājiem	7
Sagatavoti privātpersonu iesniegumi uzturlīdzekļu garantijas fonda administrācijai	6

Bāriņtiesas locekļi pārbaudījuši dzīves apstākļus sociālā riska ģimenēm, kurās nepietiekami nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana, aizbildnībā esošiem bērniem, audžuģimenē, sociālās rehabilitācijas institūcijās ievietotiem bērniem, personām ar ierobežotu rīcībspēju, pēc tiesas pieprasījuma lietās uzturlīdzekļu piedziņu, saskarsmes tiesību izmantošanu, viena vecāka aizgādības noteikšanu, kā arī pēc informācijas saņemšanas no institūcijām un privātpersonām par apstākļiem ģimenēs, kad nepieciešams rīkoties atbilstoši bāriņtiesas kompetencei.

Bāriņtiesa aicina personas uz pārrunām, veic izskaidrojošu, profilaktisku darbu un

preventīvus pasākumus bērnu, jauniešu un vecāku izglītošanai un tiesiskai aizsardzībai.

Bāriņtiesa pieprasa Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai un izsniedz bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem apliecības sociālo garantiju nodrošināšanai.

Bāriņtiesa iesaistījusi situāciju risināšanā, kad skolēni neapmeklēja izglītības iestādes, pārkāpj uzvedības noteikumus un nepakļaujas audzināšanai. Turpinās laba sadarbība ar novada izglītības iestādēm. Regulāri tiek organizētas starpinstitucionālās sadarbības sanāksmes, kurās iesaistās dažādu institūciju speciālisti dažādu problēmu risināšanā. 2015. gadā bāriņtiesa sadarbībā ar novada izglītības iestādēm organizēja lekciju skolēniem un vecākiem "Vecāki, bērns, atbildība".

Bāriņtiesa darbojas Latvijas bāriņtiesu darbinieku asociācijā ar mērķi sekmēt bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriest normatīvo aktu projektus un izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, risināt jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošos jautājumus, popularizēt pozitīvo pieredzi bāriņtiesu darbā. 2015. gadā bāriņtiesa piedalījās Bāriņtiesu darbinieku asociācijas organizētajā konferencē Raganā.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja regulāri veic informācijas datu ievadi Integrētās iekšlietu informācijas sistēmas apakšsistēmā – Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēma (NPAIS).

Bāriņtiesas priekšsēdētāja 2015. gadā profesionālās pilnveides nolūkos apguvusi izglītības programmas "Pagaidu aizsardzība pret vardarbību ģimenē", "Nostiprinājuma lūgumu formu aizpildīšanas kārtība", "Ģimenē krīze – risini to!" Regulāri apmeklējusi Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas rīkotos seminārus par aktuālām lietām bāriņtiesas kompetencē. Īpaši vērtīgs bija seminārs "Bāriņtiesas loma kriminālprocesā".

Bāriņtiesa ļoti atzinīgi novērtē iespēju izmantot sociālā dienesta sniegto pakalpojumu vecāku mācību programma „Ceļvedis audzinot pusaudzi”, psihologa pakalpojumus bērniem, vecākiem, aizbildņiem un audžuģimenēm. Bāriņtiesa regulāri pieprasa psihologa atzinumus par psiholoģiskās izpētes rezultātiem. Ar nevalstisko organizāciju atbalstu tika organizētas dažādas nodarbības vecākiem un ģimenēm ar bērniem: vecāku mācību programma „Bērnu emocionālā audzināšana”, Smilšu spēļu terapija bērniem, dzīves prasmju nodarbības vecākiem un bērniem, veselīga dzīvesveida nodarbības vecākiem un bērniem (fizioterapeits, dažādi veselīga un aktīva

12.attēls. Ģimenu sporta svētki

13.attēls. Bērnu nometne "Dzīve laukos ir aizraujoša!" z/s "Zīles"

dzīvesveida pasākumi). Kā viens no vispozitīvāk novērtētajiem pasākumiem jāatzīst Ģimenes sporta diena, kurā iesaistījās vairāk nekā 200 dalībnieki. Tas liecina, ka novadā ir nepieciešami šādi pasākumi. Pozitīvi vērtējama NVO organizētā nometne bērniem no maznodrošinātām un daudz bērnu ģimenēm "Dzīve laukos ir aizraujoša!", kurā piedalījās 15 novada bērni un apguva dažādas darba prasmes.

Tā kā Lubānas novadā uz šo brīdi nav nevienas audžuģimenes, bāriņtiesa ir ievietojusi informāciju novada avīzē "Lubānas ziņas" par audžuģimenes statusu, tādējādi varbūt ieinteresējot kādu novada ģimeni kļūt par audžuģimeni. Ir veiktas pārrunas ar ģimenēm, kuras varētu šādus pienākumus uzņemt. Līdz šim neviena ģimene nav izteikusi vēlmi kļūt par audžuģimeni.

Turpmāk Lubānas novadā būtu nepieciešams nodrošināt ģimenes asistentu pieejamību. Ģimenes asistenta pakalpojums nodrošinātu personām atbalstu un apmācību sociālo prasmju apgūšanā, bērna aprūpē un audzināšanā, mājsaimniecības vadīšanā. Ģimenes asistents nav aukle, mājkaplotāja vai aprūpētājs. Ģimenes asistents neko nedara ģimenes vietā, bet dara kopā ar ģimeni. Ģimenes asistenta galvenie darba pienākumi būtu:

- Veicināt vecāku prasmju un zināšanu pilnveidi, veicināt izpratni par bērnu vecumposmu īpatnībām, savstarpējo attiecību veidošanu, disciplīnu atbilstoši bērnu vecumposmam;
- Sniegt atbalstu un attīstīt nepieciešamās prasmes patstāvīgas dzīves nodrošināšanā, mājsaimniecības vadīšanā, budžeta plānošanā;
- Atbalstīt un attīstīt prasmes veiksmīgi risināt jautājumus ar juridiskām un fiziskām personām.

Ģimenes asistenta pakalpojums ir nepieciešams:

- jauniešiem pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās, kuriem nav pietiekamu prasmju un iemaņu pastāvīgas dzīves uzsākšanai;
- ģimenēm, kurām nav pietiekamu prasmju un iemaņu bērnu audzināšanā un aprūpē;
- personai ar garīga rakstura traucējumiem, kurām nepieciešams atbalsts un apmācība sociālo prasmju apgūšanā, tai skaitā nodarbinātības jautājumu risināšanā.

Paldies, Lubānas novada pašvaldībai par sniegto atbalstu bāriņtiesas darbības nodrošināšanā!

Paldies par sadarbību,
Lubānas novada bāriņtiesas priekšsēdētāja:
Mežsarga
25623047

D. Mežsarga